

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

20/948-

17. februar 2021

Høring - Endring i forskrift om berekraftig skogbruk - Forslag om å forby grøfterensk i myr og sumpskog der det ikke er etablert produktiv skog

1. Innledning

Landbruks- og matdepartementet sender med dette på høring et forslag om endring av forskrift 7. juni 2006 nr. 593 om berekraftig skogbruk (heretter omtalt som bærekraft-forskriften) § 5.

Forslaget innebærer at det ikke vil være tillatt å renske tidligere opparbeidete grøfter i myr og sumpskog der det ikke er etablert produktiv skog.

Høringsfrist er satt til **31. mars 2021**.

Vi ber om at høringsuttalelser sendes digitalt ved å bruke skjemaet for høringssvar på regjeringen.no, <https://www.regjeringen.no/no/dep/lmd/id2834885/>

2. Bakgrunnen for forslaget

I Meld. St. 6 (2016–2017) *Verdier i vekst – Konkurransedyktig skog- og trenæring* (side 44 og 45) fremgår følgende:

"I anmodningsvedtak fra Stortinget av 2.6.2015 til regjeringen, vedtak nr. 573 (2014–2015), anmodes regjeringen om å gjøre en vurdering av ulike problemstillinger knyttet til myr blant annet i denne meldingen om skog- og trenæringen. Spørsmål som er relevante for naturmangfold er behandlet i Meld.

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Avdeling for skog- og
ressurspolitikk

Saksbehandler
Kristian Buan
22 24 91 58

St. 14 (2015–2016) *Natur for livet*. Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet har på oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet utarbeidet en plan for restaurering av våtmark for perioden 2016–2020. Planen innrettes slik at den medvirker til å oppfylle regjeringens målsettinger om reduserte klimagassutslipp, tilpasning til klimaendringene og bedring i økologisk tilstand. Arbeidet har startet opp, og det blir en viktig oppgave å forsøke å bedre kunnskapsgrunnet for beregning av klimaeffekter og framskaffe ny kunnskap om effektene av restaurering av myr.

En sentral premiss for arbeidet, er at det ikke skal være i konflikt med jord- og skogbruksinteresser. Det vil trolig ikke være aktuelt å tilbakeføre omdisponerte myrarealer hvor det er produktiv skog, fordi dette vil kunne medføre et karbontap og dermed nettoutslipp. I verneområder kan restaurering for å oppnå bedring i økologisk tilstand innebære fjerning av skog. Drenerte myrer uten produktiv skog skal derimot prioriteres for restaurering. I den sammenheng vil regjeringen revidere forskrift om bærekraftig skogbruk slik at både nygrøfting og rensk av grøfter der det ikke er etablert produktiv skog, blir forbudt. Hvordan planen skal omfatte jordbruksarealer, vil bli omtalt i en egen melding til Stortinget om jordbruksnæringen."

Denne omtalen har sitt utspring i Meld. St. 14 (2015–2016) *Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold* (side 100). Under omtalen av bærekraftig skogbruk av hensyn til våtmark fremgår følgende:

"Nygrøfting i forbindelse med skogbruk er forbudt, mens såkalt «grøfterens» av gamle grøfter er tillatt. Vedlikehold av gamle grøfter kan være nødvendig for å opprettholde tømmerproduksjonen enkelte steder. Rensing av gamle og mer eller mindre gjengrodd grøfter i områder der det ikke er etablert produktiv skog, kan resultere i tørrlegging av fungerende myrer og sumpskog. Regjeringen tar sikte på å revidere forskrift om bærekraftig skogbruk slik at både nygrøfting og rensk av grøfter der det ikke er etablert produktiv skog blir forbudt. Dette blir nærmere omtalt i Landbruk- og matdepartementets skogmelding."

I forbindelse med Stortingets behandling av Meld. St. 6 (2016–2017) *Verdier i vekst – Konkurransedyktig skog- og trenæring*, har næringskomiteens flertall på side 18 i Innst. 162 S (2016–2017) uttalt følgende:

"Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet, mener det er positivt og viktig at regjeringen vil revidere forskrift om bærekraftig skogbruk slik at også rensing av grøfter der det ikke er etablert produktiv skog, blir forbudt, og ber regjeringen revidere forskriften snarest mulig."

Høringsforslaget er en direkte oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak nr. 573 av 2. juni 2015 til regjeringen og merknaden fra næringskomiteens flertall i Innst. 162 S (2016–2017).

3. Gjeldende rett

Bærekraftforskriften er hjemlet blant annet i § 6 i lov 27. mai 2005 nr. 31 om skogbruk (heretter omtalt som skogbruksloven). Skogbruksloven § 6 femte ledd lyder:

"Departementet kan fastsette nærere forskrifter om forynging og stell av skog, under dette krav til tilfredsstillende forynging, skifte av treslag, bruk av utlandske treslag, grøfting i skog, gjødsling av skog, bruk av plantevernmidler i skog og frø- og planteforsyninga i skogbruket."

Bestemmelsen åpner for å gi nærmere regler om grøfting i forskrift. I 2006 ble det innført et forbud mot grøfting av myr og sumpskog for skogproduksjon. Dette er omtalt som nygrøfting. Forbudet følger av § 5 niende ledd i bærekraftforskriften, og lyder:

"Nygrøfting av myr og sumpskog med sikte på skogproduksjon er forbode."

Det er for øvrig ingen restriksjoner knyttet til vedlikehold og rensking av tidligere grøftede områder.

4. Omfanget av tidligere grøfting av myr og fuktig mark

Grøfting er et tiltak som bidrar til å få i gang eller øke produksjon av skog. I perioden 1901 til 2016 ble det grøftet 2 700 km² myr og fuktig mark. Det aller meste av dette arealet er nå produktiv skog (93 prosent).

Vedlikehold og rensk av gamle grøfter i områder der det vokser produktiv skog, er mange steder nødvendig for å utnytte produksjonsmulighetene på stedet. Over tid vil kvister, mose og annet organisk materiale tette tidligere etablerte grøftesystem, slik at grunnvannstanden stiger. Høy grunnvannsstand reduserer i mange områder mulighetene for skogproduksjon. Ved å drenere på nytt får skogen bedre vekstvilkår. Grøfterensking er spesielt viktig etter hogst og tynning, der grøftene kan ha blitt skadd av hogstmaskiner og terrengtransport.

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) sine beregninger til *Klimakur 2030*¹ viser at grøfterensking etter hogst av arealer der det har blitt etablert produktiv skog, har en positiv klimaeffekt ved at tiltaket øker CO₂ opptaket. Grøfterensking i *produktiv skog* er omtalt som et aktuelt klimatiltak i Meld. St. 13 (2020-2021) *Klimaplan for 2021-2030*. Regjeringen er positiv til å vurdere grøfterensking som klimatiltak, men mener det trengs mer kunnskap om andre effekter. Det er blant annet ønskelig å se nærmere på mulige konsekvenser for naturmangfoldet, vannkvaliteten og andre miljøhensyn.

Tall fra skogbruket sin resultatkartlegging, viser at det er behov for grøfterensking på om lag 45 000 dekar årlig, noe som utgjør 10 prosent av det årlige foryngingsarealet. Dette gjelder

---

¹ Klimakur 2030 – Tiltak og virkemidler mot 2030, M 1625/2020

altså områder som allerede har vært drenert og der det har blitt etablert produktiv skog - ikke nye områder.

5. Behov for regelendring

I Meld. St. 6 (2016–2017) *Verdier i vekst – Konkurransedyktig skog- og trenæring* fremgår det at regjeringen vil revidere forskrift om bærekraftig skogbruk slik at både nygrøfting og rensk av grøfter der det ikke er etablert produktiv skog, blir forbudt. I dag er det tillatt med vedlikehold og rensk av gamle grøfter i myr og sumpskog uavhengig av om det er etablert produktiv skog der eller ikke. Det er likevel slik at det ved planlegging av slike tiltak alltid skal vurderes konsekvenser for naturmangfold og friluftsliv, jf. skogbruksloven og bærekraftforskriften. Departementet ser imidlertid behov for at reglene her klargjøres, og endres i tråd med de politiske føringene.

6. Departementets vurderinger og forslag

Rensking av gamle grøfter der det vokser produktiv skog, vil bidra til å opprettholde skogproduksjonen på stedet. En skogeier vil i de fleste tilfeller ikke finne det økonomisk eller hensiktsmessig å renske opp gamle grøfter i områder der det ikke har kommet opp produktiv skog i dag.

Det følger av punkt 4 over at det i perioden 1901 til 2016 ble grøftet 2 700 km² myr og fuktig mark, og at om lag 93 prosent av arealene nå er produktiv skog. De resterende 7 prosentene, som tilsvarer 189 km², er arealer hvor tidligere grøfting ikke har ledet til produktiv skog i dag. Det er disse "restarealene" som omfattes av departementets forslag.

Departementet foreslår å tilføye en ny setning til bærekraftforskriften § 5 niende ledd, slik at det vil fremgå at det ikke lenger vil være tillatt å renske grøfter i myr og sumpskog der det ikke er etablert produktiv skog etter tidligere grøfting. Departementet legger til grunn at områder hvor det *ikke er etablert produktiv skog* må forstås slik at det omhandler områder hvor tidligere grøfting ikke har ført til at arealet kan klassifiseres som produktiv skog. Produktiv skog omtales for øvrig som skogareal som ved gunstige bestandsforhold i gjennomsnitt kan produsere minst 0,1 m³ trevirke med bark per dekar årlig.

Forslaget begrenser ikke mulighetene for grøfterensking i myr og sumpskog der det er etablert produktiv skog, og begrenser heller ikke grøfting for å unngå forsumping etter hogst på fastmark. Slike tiltak vil fortsatt være tillatt. Det er også tillatt å grøfte fuktig skogmark som ikke er definert som sumpskog.

Departementets forslag følger opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 573 og merknaden fra næringskomiteens flertall i Innst. 162 S (2016–2017). Endringen vil bidra til et mer helhetlig regelverk i tråd med føringene fra Stortinget.

Utredningsinstruksen stiller blant annet minimumskrav til utredning, samt identifisering av alternative tiltak. I denne saken er det klare politiske føringer for valg av tiltak. Departementet har derfor ikke sett grunn for å fremme alternative reguleringsløsninger.

7. Administrative og økonomiske konsekvenser

Departementet kan ikke se at forslaget vil ha administrative eller økonomiske konsekvenser av betydning for det offentlige eller for private. Departementet legger til grunn at skogeier normalt ikke vil renske opp grøfter i områder der det ikke har kommet opp produktiv skog, og at forslaget derfor vil ha minimal betydning for skogeier.

Med hilsen

Frode Lyssandtræ (e.f.)
avdelingsdirektør

Kristian Buan
prosjektleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg: Forskrift om endring av forskrift om berekraftig skogbruk